

بد نگوییم و محبت با کرب

دیدار

۲۶

ش ۱۳۷

رسول

اکرم ﷺ می‌فرمایند: «هر کس

ناسزا بگوید، بوی بهشت را حس نخواهد کرد.»

آغاز سخن با کلام نوارنی پیامبر اخلاق، حضرت ختمی

مرتب آغاز شد.

سخن حیرت‌انگیزی‌ست. انگار همه دستورات دین در این نکته نهفته

است. بی‌شک چنین است. زیرا آنچه از بیان اهل بیت شنیده می‌شود، حقیقت

خالص است و هرگز بر مبنای اغراق سخن نیست.

رسول الله ۹ می‌فرمایند «من پیامبر اخلاق هستم. آمده‌ام مکارم اخلاق را کامل

کنم.»

دانستن فضایل و اهداف نبوت پیامبر خدا، سبب می‌شود تا رهروان صادقی برای آن

نازنین پیامبر باشیم و برای ارج نهادن به تلاش‌ها و سختی‌هایی که تحمل شده‌اند،

جدیتی درخور از خود نشان دهیم. اما حیف که ما مردم، این حرف‌ها را زود فراموش

می‌کنیم.

اصلاً بدبختی بشر به فراموشی‌اش برمی‌گردد. فراموش می‌کند که کیست و

از کجا آمده است. وقتی درگیر زندگی و روزمره‌گی می‌شویم، چشم‌مان را

می‌بندیم و زبان‌مان را باز می‌کنیم. حتی به روزگار هم ناسزا می‌گوییم.

در حالی که خداوند متعال می‌فرماید، به روزگار بد نگویید.

روزگار، من هستم.

ادب خوب است، ادب خوب است، ادب خوب

هر آنکس بی‌ادب شد می‌خورد چوب

انگار فقط بچه‌ها باید مؤدب باشند و حرف بد نزنند! اما همه ما وقتی

با به کوچ و خیابان می‌گذاریم، قول‌هایمان یادمان می‌رود. ای کاش کسی

باشد و فلفل در دهان‌مان بریزد تا آدم شویم! یعنی چاره دیگری باقی نمی‌ماند. برخی

جوان‌ها که قربان‌شان بروم! همدیگر را گاهی با فحش، خواهر مادر صدا می‌زنند! زبان

حرمت دارد. ما اجازه نداریم به هیچ چیزی در هستی ناسزا بگوییم. برایم عجیب است. مگر

ما مردم مسلمان نیستیم و از دستورات دینی خبر نداریم؟!

امیرالمؤمنین ع می‌فرمایند «حتی به دشمن خود ناسزا نگوئید». مگر همکار و یک شهروند

دشمن تو است؟! در ترافیک ماشین جلویی ترمزی می‌زند، آیا تو مجاز هستی به ناموس او

هتک حرمت کنی؟! به خدا عصبانی هستیم. حق بدهید که لحن کلام کمی عصبی باشد. در

استودیوم‌های فوتبال که فاجعه است. فحش‌هایی می‌دهند که عرق شرم برآدم می‌نشیند. این‌جا

سرزمین اسلامی است؟!

والله که دین کاملی داریم. ما اجازه نداریم به شیطان ناسزا بگوییم، بلکه باید او را لعنت کنیم

و از شرش به خدا پناه ببریم. در چنین شرایطی، چگونه می‌توانیم به همکار و دوست

خود بی‌ادبی کنیم و حرمت زبان خود را نگه نداریم. در روایتی از امیرالمؤمنین ع

آمده است «حیوانات را لعن نکنید و ناسزا نگوئید» و باز می‌فرمایند «به

صورت حیوانات شلاق زنید و آن‌ها را لعن نکنید، چون آن‌ها پیوسته

در حال ذکر حضرت حق هستند.»

۲

۳

حتما ماجرای دوست امام صادق (ع) را شنیده‌اید. شخصی که به دوستی با امام صادق (ع) معروف بود و روزی در حضور حضرت، به مادر غلام خود دشنام بدی داد. حضرت او را از این کار بازداشتند و فرمودند «تو دیگر دوستی‌ای با من نداری» و حضرت ارتباط خود را تا پایان عمر با آن فرد قطع کرد! سخت‌گیری‌های اهل بیت برای این است تا به اهمیت این مباحث پی‌بریم. زیرا جد بزرگوارشان از همین بابت مبعوث شده‌اند. حال جای بسی تأسف است در جامعه اسلامی حرمت شکنی حتی در شکل عام دیده می‌شود. کافی‌ست یک حزب و گروهی سیاسی از جهاتی قابل تأیید نباشند، قلم‌ها بکار می‌افتند و زبان‌ها می‌چرخند و هرآنچه به‌تصور برسد به افراد نسبت می‌دهند.

رسانه‌ها بی‌محابا می‌نویسند. در تجمعات نیز شعارهایی برخاسته از احساسات شنیده می‌شود که هیچ ثوابی در آن‌ها وجود ندارد. بیاد بیاوریم که حیوانات نیز در نزد خداوند جایگاه دارند! بی‌شک همه‌ی ما باید در نزد حضرت حق و پیامبر رحمت (ص) پاسخگو باشیم.

۴

پیش از این در باب اهمیت نقش زبان در سعادت و شوربختی بشر برایتان نوشتم. در روایات آمده است بیشتر اهل دوزخ کسانی هستند که گناه زبان انجام داده‌اند. امیرالمؤمنین (ع) می‌فرماید «لگام بر زبان خود بزنید تا از شر آن در امان باشید». هفتاد گناه برای زبان برشمرده‌اند! وقتی آن‌ها را مرور می‌کردم نکته مشترکی در اکثرشان خودنمایی می‌کرد و آن حق الناس بود. حق الناس چیزی نیست که بتوان از کنارش آسوده عبور کرد. باید تا قیام قیامت جوابگو باشیم... بگذریم. می‌گویند لقمان را گفتند ادب از که آموختی، گفت: «بس که گفتم، زبانم مو درآورد!»

حقیقت هم همین است. بس که از آفت زبان گفتیم، زبان که هیچ، قلم ما هم «مو» درآورد و عنقریب است که «قلم‌مویی» شود! آنگاه می‌بینید جماعتی برای شوخی و مزاح به همدیگر توهین می‌کنند و هیچ ادب و حیایی ندارند. خداوند ما را از شر زبان خودمان در امان نگهدارد!

۵

در بخش پایانی ضروری‌ست در باب تفاوت لعن و ناسزا سخنی طرح شود.

قرآن کریم صراحت دارد که به دشمن خود سب و ناسزا نگوئید، بلکه او را لعن کنید. «لعن» را به معنای راندن و دور کردن همراه با ناخشنودی و ناراحتی دانسته‌اند. وقتی لعن از جانب خدا مطرح شود به معنای قطع رحمت و توفیق دنیوی و عذاب و عقوبت اخروی است. وقتی شما کسی را لعن کنید به‌واقع دعای بد، نفرین و بدخواهی برای آن شخص می‌خواهید. این نوع سخن‌راندن و دعا کردن تنها برای کافران و کسانی مصداق دارد که با اهل بیت (ع) دشمنی داشته و تا پایان عمر از کینه خود دست برنداشته‌اند.